

Plán činností

environmentálnej výchovy

Školský rok: 2014/2015

Koordinátor: Ing. Martina Zgrajová

Plán environmentálnej výchovy

Plán bol vypracovaný v súlade so Školským vzdelávacím programom, Štátnym vzdelávacím programom pre 1. a 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 1 a ISCED 2., kde environmentálna výchova je prierezová téma a prelína sa všetkými predmetmi.

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre 1. stupeň ZŠ

Environmentálna výchova je prierezová téma, prelína sa všetkými predmetmi, ale najmä prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností dokáže vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale uvedomovať si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj zvieratám v prírode.

Organizačne je vhodné ju začleniť do viacerých predmetov jednotlivými témami, alebo urobiť kurzovou formou, napríklad jeden týždeň zamerať na ENV– s teoretickou a praktickou časťou.(Štátny vzdelávací program, ISCED 1.)

Prierezová téma Environmentálnej výchovy v znení pre 2. stupeň ZŠ

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k TUR spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia. (Štátny vzdelávací program, ISCED 2.)

Hlavným cieľom tohto plánu je zvýšiť environmentálne povedomie učiteľov a žiakov, vychovávať a vzdelávať žiakov citlivých a vnímavých k problémom životného

prostredia, vytvárať a rozvíjať praktické zručnosti žiakov v ochrane a zveľad'ovaní životného prostredia.

Úlohy sú zacielené na základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov:

1. Úroveň vedomostí
2. Rozvoj zručností
3. Utváranie postojov

Procesy utvárania osobnosti žiakov sa opierajú o tieto základné princípy:

1. Učenie o životnom prostredí
2. Vychovávanie prostredníctvom životného prostredia
3. Výchova pre životné prostredie

Úlohy vyplývajúce zo základných princíпов environmentálnej výchovy :

a) Dôsledne presadzovať úlohy environmentálnej výchovy vo vzdelávacom procese.

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

b) Motivovať a podporovať žiakov k zapájaniu sa do environmentálnych súťaží, olympiád a projektov.

Zodpovední: vyučujúci prírodovedných predmetov, koordinátor

Termín: priebežne podľa aktuálnosti

c) Zapájanie sa do literárnych súťaží s environmentálnou tematikou. Viest' žiakov k tomu, aby dokázali svoje poznatky a vedomosti z oblasti environmentálnej výchovy vyjadriť ústnou a písomnou formou.

Zodpovední: vyučujúci SJL

Termín: úloha trvalá

d) Motivovať žiakov k zapájaniu sa do výtvarných súťaží s environmentálnou tematikou.

Zodpovední: vyučujúci VYV

Termín: priebežne

e) Viest' žiakov k šetreniu elektrickej a tepelnej energie, uvedomeniu si nevyhnutnosti . znižovania spotreby vody, viest' ich k šetrnému zaobchádzaniu so školskými potrebami a školským majetkom.

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

f) Propagovať environmentálne témy na triednych nástenkách a pravidelne ich aktualizovať.

Zodpovední: triedni učitelia, koordinátor

Termín: priebežne

g) Využívať výstupné edukačné a metodické materiály, programy v oblasti ENV, ktoré sú dostupné v učiteľskej knižnici a na internete (DVD filmy, publikácie DAPHNE, encyklopédie, publikácie ekologických a environmentálnych inštitúcií, počítačové programy a internet, využiť informácie, podporné materiály na inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk).

Zodpovední: všetci vyučujúci, koordinátor

Termín: úloha trvalá

h) rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni, zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomovanie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete pritom využiť metodické príručky „Globálne rozvojové vzdelávanie na základných školách“, ktoré sú určené pre 2. stupeň základných škôl v rámci vyučovania matematiky, geografie, občianskej náuky, výtvarnej a hudobnej výchovy.

Zodpovední: vyučujúci matematiky, geografie, občianskej náuky, výtvarnej a hudobnej výchovy, koordinátor

Termín: úloha trvalá

ch) spolupracovať s organizáciami s ekologickým, environmentálnym zameraním a ochrancami prírody (DAPHNE, Živica, Strom života, VLK, Zelená nádej, SOS/Birdlife Slovensko, Ochrana dravcov na Slovensku...), organizovať besedy, prednášky, exkurzie, interaktívne programy...

Zodpovední: vyučujúci prírod. predmetov, triedni učitelia, koordinátor

Termín: priebežne

i) Podpora environmentálnych a humanitných finančných zbierok na pôde školy. (Kúp si svoj strom, Dobrá novina, Deň narcisov, UNICEF - Týždeň modrého gombíka...)

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia

Termín: priebežne

j) Zúčastňovať sa odborných výstav zameraných na problematiku životného prostredia a ochrany zdravia podľa ponúk organizácii.

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia 5. – 9. ročník,

Termín : priebežne podľa ponuky

k) Upozorniť žiakov na niektoré významné dátumy z environmentálneho kalendára a diskutovať o ich dôležitosti, potrebe a význame z celospoločenského hľadiska.

(22.3. – Svetový deň vody, 1. 4. – Svetový deň vtáctva, 7. 4. – Svetový deň zdravia, 22.4. – Deň Zeme, 5.6. – Svetový deň životného prostredia, 3.10. – Svetový deň zvierat, 29.12. – Svetový deň biodiverzity)

Zodpovední: koordinátor, triedni učitelia

Termín: priebežne

l) Viesť žiakov k ochrane životného prostredia prostredníctvom separácie druhotných odpadov: zber papiera, zber použitých batérií, zber plastových fliaš.

Zodpovední: všetci vyučujúci

Termín: úloha trvalá

PLÁN ČINNOSTÍ V JEDNOTLIVÝCH MESIACÍCH:

SEPTEMBER

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému:

16.9. Medzinárodný deň ochrany ozónovej vrstvy: **Úbytok ozónovej vrstvy**

Základné podmienky života na Zemi.

Slnecná energia a viacvrstvový vzdušný obal Zeme - atmosféra.

Zachytávanie škodlivej časti slnečných lúčov ochrannou ozónovou vrstvou.

Rozpad ozónovej vrstvy a vznik ozónových dier v súčasnosti.

Príčiny: znečisťovanie ovzdušia chemickými látkami z osviežujúcich sprejov, z náplní do chladničiek, z čistiacich a hasiacich prostriedkov.

Následky: hynutie planktónu v moriach (potrava rýb), rastliny nevytvoria semená (vrátane obilnín), poškodenie kože a zraku človeka.

Nevyhnutnosť zastaviť výrobu látok ničiacich ozón.

Význam medzinárodnej spolupráce.

Vyhlásenie súťaže: EKO - trieda.

Zodp.: koordinátor ENV

V každej triede umiestniť živé kvetiny – donesené žiakmi + celoročná starostlivosť.

Zodp.: koordinátor ENV, triedni učitelia

OKTÓBER

Pripomenúť si sviatky:

3.10. – Svetový deň zvierat

14.10. – Medzinárodný deň redukcie katastrof

16.10. – Svetový deň výživy

17.10. – Medzinárodný deň odstraňovanie chudoby

Zodp.: triedni učitelia

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Racionálne využívanie prírodných zdrojov**

Prírodné zdroje: slnečná energia, ovzdušie, voda, pôda, nerastné bohatstvo, rastlinstvo, živočíšstvo, lesy, krajina.

Význam prírodných zdrojov pre človeka.

Obnoviteľné a neobnoviteľné prírodné zdroje.

Racionálne využívanie prírodných zdrojov: šetrenie prírodných zdrojov, využívanie alternatívnych zdrojov energie.

Zabezpečenie základných životných potrieb ľudstva pre budúcnosť.

Zodp.: všetci vyučujúci

EKO – deň v 5. ročníku – Poznávame okolie školy – environmentálne aktivity v okolí školy.

Zodp.: koordinátor ENV

NOVEMBER

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Zachovanie rozmanitosti života**

Poznávanie rastlín a živočíchov v regióne. Skúmanie rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov.

Negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života.

Hľadiská zachovania rozmanitosti života - ekonomické, etické, estetické, vedecké.

Chránené rastliny a živočíchy na území Slovenskej republiky.

Zodp.: vyučujúci PDA, VLA, PRI, vychovávateľky ŠKD, vedúci krúžkov

DECEMBER

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Spotreba energie**

Druhy energie, Slnko - najväčší zdroj energie na Zemi.

Význam využívania obnoviteľných zdrojov energie (slnečná energia, voda, vietor) na ochranu životného prostredia.

Šetrenie energetických zdrojov, využívanie druhotných surovín.

Výroba energie.

Spotreba a šetrenie energie v domácnosti.

Desatoro domácej ekológie.

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PRI, FYZ, vychovávateľky ŠKD, vedúci krúžkov

JANUÁR

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Urbanizácia**

narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby - výrub lesov, vysušanie močiarov, záber pôdy.

Význam zachovania prírodného prostredia.

Plánovaná výstavba, zachovanie pôvodných prírodných spoločenstiev, vysádzanie zelene, čistenie odpadových vôd, triedenie, zber a recyklovanie domového odpadu.

Utváranie citového vzťahu k najbližšiemu prostrediu a k celej krajine.

Zberové aktivity.

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PRI, PVC, FYZ, TEH, SEE
vychovateľky ŠKD, vedúci krúžkov

FEBRUÁR

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Kyslý dažď**

Vznik kyslého dažďa – znečisťovanie ovzdušia plynmi, ktoré vznikajú najmä pri spaľovaní látok.

Zlučovanie plynov s kvapôčkami vody v oblakoch.

Zrážky: dažď, sneh - obsah škodlivých látok v nich, pre život na Zemi.

Znečisťovanie pôdy a vody v riekach a v jazerách kyslým dažďom – hynutie stromov, vodných rastlín a živočíchov. Poškodzovanie budov a strojov.

Opatrenia: obmedzenie znečisťovania ovzdušia získaním energie z elektrární na tuhé palivo, získanie energie z obnoviteľných zdrojov (voda, vietor, slnečná energia), šetrenie energiou, recyklovanie materiálov.

Význam medzinárodnej spolupráce pri ochrane životného prostredia.

Meranie kyslosti dažďov v areály našej školy.

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PRI, TEH, PVC, BIO,
vychovateľky ŠKD, vedúci krúžkov

MAREC

Pripomenúť si dni:

22.3. – Svetový deň vody

23.3. – Svetový meteorologický deň

Zodp.: všetci vyučujúci

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Znečisťovanie ovzdušia**

Základné zložky životného prostredia - ovzdušie, voda, pôda.

Význam ovzdušia pre živé organizmy.

Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava, domácnosť).

Negatívny vplyv znečisteného ovzdušia na životné prostredie a zdravie ľudí. Ochrana ovzdušia pred znečisťovaním.

Význam vody pre život na Zemi.

Vodné zdroje - povrchová a podzemná voda.

Pitná, úžitková a odpadová voda.

Čistenie odpadových vôd.

Hospodárenie vodou, šetrenie pitnou vodou v domácnosti.

Význam pôdy pre život na Zemi.

Znečisťovanie pôdy - odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo.

Ochrana pôdy.

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PRI, BIO, PVC, vychovávateľky ŠKD, vedúci krúžkov

EKO – deň vo 8. ročníku – Holumnický hrad

Zodp.: koordinátor ENV

APRÍL

Pripomenúť si dni:

1.4. – Medzinárodný deň vtáctva a začiatok Mesiaca lesa

7.4. – Svetový deň zdravia

18.4. – Medzinárodný deň pamiatok a sídiel

22.4. – Deň Zeme

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Odlesňovanie**

Poznávanie lesných rastlín a živočíchov.

Vzájomné vzťahy lesných rastlín a živočíchov.

Význam lesa pre človeka.

Negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie (úbytok rastlinných a živočíšnych druhov, zmena podnebia). Odlesňovanie - hlavná príčina zvetrávania pôdy.

Aktívna ochrana lesov, výsadba lesných stromov.

Ničenie brazílskych dažďových pralesov - narušenie ekologickej rovnováhy Zeme.

Starostlivosť o zeleň v okolí školy.

EKO- deň v 1. ročníku – zber a triedenie odpadov – okolie školy

Zodp.: vyučujúci SEE, TEH

EKO - deň v 6. ročníku – Holumnický hrad

Zodp.: koordinátor ENV

Vytvorenie Eko kódexu v jednotlivých triedach.

Zodp.: triedni učitelia, vyučujúci prírodovedných predmetov

Podpora environmentálnych a humanitných finančných zbierok na pôde školy.

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PRI, BIO, PVC, OBN, PRI

vychovávateľky ŠKD, vedúci krúžkov

MÁJ

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Erózia pôdy**

Závislosť života na Zemi od pôdy - rastlín od pôdy, živočíchov a od rastlín.

Činnosť pôdných baktérií, húb a bezstavovcov - rozklad organického odpadu, prevzdušňovanie pôdy.

Pôda - obnoviteľný prírodný zdroj za predpokladu starostlivosti o ňu.

Ochrana pôdy.

Úloha rastlín v ochrane pôdy pred zvetrávaním.

Pôda nechránená rastlinným porastom - ničivá činnosť vetra a vody, odnášanie čiastočiek pôdy.

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PRI, BIO, PVC, vychovávateľky ŠKD, vedúci krúžkov

Zrealizovať:

EKO –deň v 7,9. ročníku

EKO –deň v 1,2. ročníku

EKO –deň v 3,4. ročníku

Zodp.: triedni učitelia

JÚN

Pripomenúť si dni:

5.6. – Svetový deň životného prostredia

8.6. – Svetový deň oceánov

17.6. – Svetový deň zamedzenia dezertifikácie a sucha

Zodp.: všetci učitelia

Do vyučovacieho a mimovyučovacieho procesu zakomponovať tému: **Odpad**

Pevný odpad.

Vznik odpadu.

Škodlivé vplyvy na životné prostredie: znečisťovanie, jedovaté látky v odpade, záber pôdy.

Spôsoby likvidácie odpadu: skladovaním,, spaľovaním, recyklovaním, kompostovaním organických látok v odpade.

Zodp.: koordinátor ENV, vyučujúci PDA, VLA, PRI, BIO, PVC, CHE

vychovateľky ŠKD, vedúci krúžkov

Vyhodnotenie súťaže EKO - trieda.

Zodp.: koordinátor ENV

Pri organizovaní školských výletov a exkurzií využívať metódu zážitku vedúcu k prežívaniu skúsenosti enviroaspektov a s kritickým pohľadom na globálne problémy.

Zodp.: vedúci výletov a exkurzií

Holumnica 10. 09. 2014

.....
riaditeľka školy

.....
koordinátor ENV